

ISSN: 2985-2366 (Online)

วารสารการบริหาร การจัดการ และการพัฒนาที่ยั่งยืน
Journal of Administration Management and Sustainable Development

Homepage: <https://so15.tci-thaijo.org/index.php/jamsd>e-mail: jamsdonline@gmail.com

ผลกระทบของศักยภาพการบัญชีดิจิทัลที่มีผลต่อความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสีย The effect of digital accounting capability on stakeholder engagement

ณัฐวงศ์ พูนพล^{1*}, นาถนภา นิลนิยม²Nuttavong Poonpool^{1*}, Natnapha Nilniyom²^{1,2}คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม^{1,2}Maharakham Business School, Maharakham University*Corresponding author's e-mail: Nuttavong.p@acc.msu.ac.th^{1*}

Received: February 06, 2026

Revised: March 09, 2026

Accepted: March 14, 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบผลกระทบของ 1. ศักยภาพการบัญชีดิจิทัลด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีทางการบัญชีรอบด้านมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกต่อความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสีย 2. ศักยภาพการบัญชีดิจิทัลด้านการประยุกต์ระบบภาษีอิเล็กทรอนิกส์เชิงบูรณาการ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกต่อความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสีย และ 3. ศักยภาพการบัญชีดิจิทัลโดยรวม มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกต่อความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสีย งานวิจัยนี้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากผู้บริหารสูงสุดทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 190 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์การถดถอยแบบกำลังสองน้อยที่สุด ผลการวิจัยพบว่า ศักยภาพการบัญชีดิจิทัลโดยรวม มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกต่อความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสีย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ศักยภาพการบัญชีดิจิทัลด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีทางการบัญชีรอบด้านและด้านการประยุกต์ระบบภาษีอิเล็กทรอนิกส์เชิงบูรณาการมีผลกระทบเชิงบวกต่อความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสีย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ประโยชน์ที่ได้รับจากงานวิจัย คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และหน่วยงานที่สนใจสามารถมุ่งเน้นการให้องค์ความรู้เกี่ยวกับทักษะการใช้เทคโนโลยีทางการบัญชีรอบด้านและด้านการประยุกต์ระบบภาษีอิเล็กทรอนิกส์เชิงบูรณาการที่มีต่อความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อการสร้างเชื่อมั่นว่างานการเงินมีความถูกต้อง เที่ยงธรรม และเพียงพอตามมาตรฐาน สามารถนำข้อมูลทางการเงินไปใช้ในการลงทุนได้ตามความคาดหวังของนักลงทุน

คำสำคัญ: ศักยภาพการบัญชีดิจิทัล, ทักษะการใช้เทคโนโลยีทางการบัญชีรอบด้าน, การประยุกต์ระบบภาษีอิเล็กทรอนิกส์เชิงบูรณาการ, ความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสีย

Abstract

This research aims to test 1. digital accounting capability in terms of comprehensive accounting technology utilization skills is positively associated with and has a positive impact on stakeholder engagement, 2. digital accounting capability in terms of the integrated application of electronic tax systems is positively associated with and has a positive impact on stakeholder engagement, and 3. overall digital accounting capability is positively associated with and has a positive impact on stakeholder engagement. Data were collected through questionnaires administered to 190 chief financial officers of Thai-listed companies. This research was found by collecting information via questionnaires from 190 Thai-listed companies. Statistics used to analyze data include least squares regression analysis. The results showed that overall digital accounting competence correlates and has positive impacts on stakeholder engagement statistically significantly at the 0.05 level. Digital accounting competence's all-round accounting technology using skill and integrated e-Tax system application had a positive impact on stakeholder engagement on a statistically significant at the 0.05 level. The benefit of the research is that Thai-listed companies and interested agencies can focus on providing knowledge about all-round accounting technology using skill and integrated e-Tax system application to stakeholder engagement. The aim is to instill trust in the precision of financial statements. Fair and adequate according to the standards. Financial information can be used for investment according to investors' expectations.

Keywords: digital accounting competence, all-round accounting technology using skill, integrated e-Tax system application, stakeholder engagement

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

สภาวิชาชีพบัญชีให้ความสำคัญกับการพัฒนานักบัญชีให้มีความพร้อมต่อการจัดทำบัญชีในยุคดิจิทัลที่มีบทบาทสำคัญต่อการทำงาน โดยนักบัญชียุคใหม่จำเป็นต้องมีความรู้และความสามารถในการปรับตัว ปรับกระบวนการทำงานขององค์กร และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่อย่างมีประสิทธิภาพ (ณัฐวงศ์ พูนพล และคณะ, 2567) อาทิ 1) ระบบคลาวด์และโปรแกรมบัญชีออนไลน์ 2) เอกสารอิเล็กทรอนิกส์ (e-Tax Invoice/e-Receipt) 3) การเชื่อมต่อข้อมูลอัตโนมัติ (API/Bank Feed) 4) ระบบภาษีออนไลน์ (e-Filing) และ 5) ข้อมูลเชิงวิเคราะห์ (data analytics) (ณัฐวงศ์ พูนพล และคณะ, 2567) เพื่อเข้ามาช่วยในการทำบัญชีและการนำข้อมูลไปวิเคราะห์เกี่ยวกับการกำหนดกลยุทธ์ทางธุรกิจอย่างมีประสิทธิภาพ (กุสุมา คำพิทักษ์, 2566) ดังนั้น ผู้ทำบัญชีจึงมีบทบาทสำคัญในการจัดทำบัญชีและรายงานทางการเงินให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางธุรกิจอยู่เสมอ โดยต้องปรับตัวด้านองค์ความรู้ ความสามารถ และพัฒนาทักษะความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (ณัฐวงศ์ พูนพล และคณะ, 2567) ที่ถือว่าเป็นศักยภาพการบัญชีดิจิทัลที่สำคัญต่อการนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานทางการบัญชีอย่างทันสมัยและมีประสิทธิภาพ (พิมพ์ผกา วงศ์ทองแก้ว และเอกวิมล พรหมรักษา, 2566)

ศักยภาพการบัญชีดิจิทัล (digital accounting competence) หมายถึง ความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญของการปฏิบัติงานการบัญชีด้านระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการบัญชี (ณัฐวงศ์ พูนพล และคณะ, 2567) ซึ่งนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดทำบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ (สุภาภรณ์ หอมหวล และคณะ, 2567) โดยงานวิจัยของรุ่งรัศมี รัชสมบัติ และกัญญาณัฐ รัตนประภาธรรม (2565) พบว่า สมรรถนะทางการบัญชีเทคโนโลยีทางการบัญชีและสภาพแวดล้อมในการดำเนินงานมีผลกระทบเชิงบวกต่อการประยุกต์ใช้การบัญชีดิจิทัล สอดคล้องกับงานวิจัยของพิชชาพร ธรรมรัตน์ และคณะ (2564) พบว่า หากการปฏิบัติงานการบัญชีขาดความรู้ด้านบัญชีและภาษีอากร ขาดความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเกี่ยวกับโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี รวมถึงขาดความเข้าใจด้านการบริหารธุรกิจ (ณัฐวงศ์ พูนพล และคณะ, 2567) ตลอดจนทักษะด้านภาวะผู้นำ การสื่อสาร การทำงานร่วมกับผู้อื่น และการพัฒนาตนเอง ย่อมอาจส่งผลต่อการจัดทำรายงานทางการเงินที่มีประสิทธิภาพลดลง ขาดคุณภาพ และการบิดเบือนความน่าเชื่อถือของข้อมูลทางการเงินได้ (ณัฐวงศ์ พูนพล และคณะ, 2567) ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงกำหนดให้ศักยภาพการบัญชีดิจิทัล ประกอบด้วย 1) ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีทางการบัญชีรอบด้าน (All - Round Accounting Technology using Skill: ARATS) ที่สนับสนุนการจัดทำบัญชีให้สอดคล้องกับมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ภายใต้กรอบแนวคิดที่ให้ความสำคัญกับลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงิน ทั้งลักษณะพื้นฐานและลักษณะเสริม และ 2) ด้านการประยุกต์ระบบภาษีอิเล็กทรอนิกส์เชิงบูรณาการ (Integrated E-tax System Application: IETSA) ที่นำไปใช้ในการจัดทำข้อมูลทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับภาษีอากรของกิจการ ซึ่งต้องชำระให้แก่หน่วยงานจัดเก็บภาษี อาทิ กรมสรรพากร กรมสรรพสามิต และกรมศุลกากร (ณัฐวงศ์ พูนพล และคณะ, 2567) รวมทั้งการจัดทำรายงานและบัญชีพิเศษให้เป็นไปตามข้อกำหนดที่ระบุในประมวลรัษฎากร (ปภัสญา ภูสกุล และสมชาย เลิศภิรมย์สุข, 2566) ดังนั้น ศักยภาพของนักบัญชีดิจิทัลช่วยยกระดับความถูกต้อง โปร่งใส และทันเวลา ของข้อมูลทางการเงินและภาษีอากร ส่งผลให้ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น และเสริมสร้างความผูกพันของนักลงทุนผ่านการตัดสินใจลงทุนที่มีข้อมูลคุณภาพรองรับ (ณัฐวงศ์ พูนพล และคณะ, 2567)

ความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder Engagement: SE) มุ่งเน้นการที่นักลงทุนติดตาม วิเคราะห์ และใช้ข้อมูลงบการเงินที่ถูกต้อง โปร่งใส และเป็นไปตามประมวลรัษฎากร เพื่อประเมินผลการดำเนินงาน ความเสี่ยง และผลตอบแทนในการตัดสินใจลงทุนอย่างมีเหตุผลและยั่งยืน งานวิจัยนี้จึงกำหนดให้ความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสียมีทั้งหมด 2 ด้าน ประกอบด้วย 1) ความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสียด้านการจัดทำข้อมูลทางการเงินตามกรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน และ 2) ความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสียด้านการจัดทำข้อมูลทางการเงินค่าที่เกี่ยวกับภาษีอากรที่ตามประมวลรัษฎากร กำหนดไว้ (เนตรนภา รักษายศ และวิจิต อู่อ้น, 2562)

จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาผลกระทบของศักยภาพการบัญชีดิจิทัลที่มีผลต่อความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสียจากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เนื่องจากงานวิจัยเกี่ยวกับการบัญชีดิจิทัลเป็นเรื่องที่ได้รับความสนใจจากนักลงทุนในปัจจุบันแต่งานวิจัยที่เผยแพร่ในประเทศไทยมีค่อนข้างน้อย งานวิจัยนี้จึงกำหนดวัตถุประสงค์หลักเพื่อทดสอบว่า ศักยภาพการบัญชีดิจิทัลมีผลกระทบเชิงบวกต่อความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสียหรือไม่ อย่างไร โดยกำหนดสมมติฐานการวิจัยดังต่อไปนี้ 1) ศักยภาพการบัญชีดิจิทัลด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีทางการบัญชีรอบด้าน มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกต่อความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสีย 2) ศักยภาพการบัญชีดิจิทัลด้านการประยุกต์ระบบภาษีอิเล็กทรอนิกส์เชิงบูรณาการ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกต่อความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสีย และ 3) ศักยภาพการบัญชีดิจิทัลโดยรวม มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกต่อความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสีย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อทดสอบผลกระทบของศักยภาพการบัญชีดิจิทัลด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีทางการบัญชีรอบด้านมีความสัมพันธ์

และผลกระทบเชิงบวกต่อความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสีย

2. เพื่อทดสอบผลกระทบของศักยภาพการบัญชีดิจิทัลด้านการประยุกต์ระบบภาษีอิเล็กทรอนิกส์เชิงบูรณาการ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกต่อความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสีย

3. เพื่อทดสอบผลกระทบของศักยภาพการบัญชีดิจิทัลโดยรวม มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกต่อความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสีย

การทบทวนวรรณกรรม

ศักยภาพการบัญชีดิจิทัลเป็นคุณลักษณะสำคัญของการปฏิบัติงานทางการบัญชีที่ต้องมีทักษะ ความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญด้านการคิด วิเคราะห์ และการปฏิบัติงาน ตลอดจนความเข้าใจในการใช้เครื่องมือดิจิทัลที่เกี่ยวข้องกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศทางการบัญชีและระบบภาษีอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อนำมาใช้ในการบันทึกข้อมูลทางการเงินให้เป็นไปตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน และการจัดเตรียมข้อมูลทางภาษีอากรของกิจการเพื่อชำระแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ณัฐวงศ์ พูนพล และคณะ, 2567) รวมถึงการจัดทำรายงานและบัญชีพิเศษตามที่ประมวลรัษฎากรกำหนด (สุกฤตา บุรินทร์วัฒนา และคณะ, 2564) งานวิจัยนี้กำหนดให้ศักยภาพการบัญชีดิจิทัล ประกอบด้วย 1) ทักษะการใช้เทคโนโลยีทางการบัญชีรอบด้าน (All - Round Accounting Technology using Skill: ARATS) และ 2) การประยุกต์ระบบภาษีอิเล็กทรอนิกส์เชิงบูรณาการ (Integrated E-tax System Application: IETSA)

ความรู้ด้านเทคโนโลยีทางการบัญชีเริ่มต้นจากความเข้าใจในระบบและกลไกของเทคโนโลยีทางการบัญชี ซึ่งช่วยให้เกิดความเข้าใจในการจัดการข้อมูลทางการเงินผ่านระบบบัญชีย่อยหลายระบบ (ณัฐวงศ์ พูนพล และคณะ, 2567) โดยแต่ละระบบบัญชีย่อยจะมีกระบวนการประมวลผลหลักที่ก่อให้เกิดฐานข้อมูลทางการเงิน อันเป็นพื้นฐานสำคัญของการประมวลผลข้อมูลทางการเงินโดยรวม (ณัฐวงศ์ พูนพล และคณะ, 2567) ประกอบด้วย แฟ้มข้อมูลหลักที่แสดงสถานะของบัญชีนั้น และรายการค้าที่เกิดขึ้นในแต่ละงวดบัญชี (สุทธิชัย ชันทอง และชจิต ฌ กาฬสินธุ์, 2564) อย่างไรก็ตาม งานวิจัยของพรพรรณ พรหมโพธิ์ และคณะ (2568) พบว่า การเปลี่ยนแปลงแนวคิดและนำเทคโนโลยีและกลยุทธ์ทางดิจิทัลมาปรับใช้ในองค์กรธุรกิจ (digital transformation) และภาวะการหยุดชะงักของธุรกิจ (digital disruption) เกิดจากการพัฒนาของเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว มีรูปแบบธุรกิจที่เกิดขึ้นใหม่ รวมทั้งแพลตฟอร์มและนวัตกรรมที่เกิดขึ้นจากพื้นฐานของดิจิทัล เช่น ธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Commerce) เป็นต้น สถานการณ์นี้สอดคล้องกับงานวิจัยของกุสุมา คำพิทักษ์ และนิธยา บุญทวี (2563) พบว่า ผู้ทำบัญชีจำเป็นต้องรู้รอบเกี่ยวกับการบัญชีดิจิทัลประกอบด้วย หุ่นยนต์สำหรับงานสำนักงาน (Robotic Process Automation: RPA) การวิเคราะห์ข้อมูลขั้นสูง (advance data analytic) ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) ระบบโครงข่ายในการเก็บบัญชีธุรกรรมออนไลน์ (blockchain) การเรียนรู้ของโปรแกรมด้วยตัวเอง (machine learning) และการประมวลผลระบบคลาวด์ (cloud) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง งานวิจัยของกุลทีรา จันทนา และคณะ (2564) พบว่า การมีความรู้และความเข้าใจเทคโนโลยีทางการบัญชีช่วยเสริมสร้างความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสียผ่านการจัดทำและนำเสนอข้อมูลทางการเงินด้านสินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนของเจ้าของ รายได้ และค่าใช้จ่ายที่ถูกต้อง โปร่งใส และเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้หลัก เช่น นักลงทุน สถาบันการเงิน และผู้ถือหุ้นสามัญ โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของนิรมล คชแก้ว และฐิตาภรณ์ สิมจรรยาศักดิ์ (2565) พบว่า ทักษะการใช้เทคโนโลยีทางการบัญชีรอบด้านช่วยเสริมสร้างความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสียต่อการกำหนดและรักษาลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงิน ทั้งลักษณะเชิงคุณภาพพื้นฐานและลักษณะเชิงคุณภาพเสริมให้มีความเหมาะสมและเชื่อถือได้ ยังคงมีผลงานวิจัยที่สอดคล้องกับงานวิจัยของปิยพงศ์ ประไพศรี และกาญจนา นันทพันธ์ (2563) พบว่า ทักษะการใช้เทคโนโลยีทางการบัญชีรอบด้านช่วยเสริมสร้างความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสียต่อการนำหลักการของข้อมูลที่เป็นประโยชน์

มาประยุกต์ใช้ในการจัดทำและนำเสนอการเงินอย่างมีประสิทธิภาพและน่าเชื่อถือ นอกจากนี้ ผลงานวิจัยยังมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของจารุพร พุกธรา และคณะ (2565) พบว่า ทักษะการใช้เทคโนโลยีทางการบัญชีรอบด้านช่วยเสริมสร้างความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสียต่อการกำหนดองค์ประกอบของงบการเงินที่สะท้อนความเชื่อมโยงของทรัพยากร การเปลี่ยนแปลงของทรัพยากร และสิทธิเรียกร้องต่อกิจการได้อย่างชัดเจนและน่าเชื่อถือ ผลวิจัยยังมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภากร ปรักประสูติ (2562) พบว่า ทักษะการใช้เทคโนโลยีทางการบัญชีรอบด้านช่วยเสริมสร้างความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสียต่อการกำหนดและพิจารณาการรับรู้เริ่มแรกของสินทรัพย์หรือหนี้สินที่เกิดจากรายการหรือเหตุการณ์อื่น โดยเชื่อมโยงกับการรับรู้รายได้และค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องพร้อมกันอย่างเหมาะสม นอกจากนี้ ยังพบว่า ทักษะการใช้เทคโนโลยีทางการบัญชีรอบด้านช่วยเสริมสร้างความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสียต่อการกำหนดและเลือกใช้เกณฑ์การวัดมูลค่า ทั้งราคาทุนในอดีตและมูลค่า ณ ปัจจุบัน ซึ่งรวมถึงมูลค่ายุติธรรม มูลค่าจากการใช้ และต้นทุนปัจจุบันอย่างเหมาะสมและน่าเชื่อถือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานวิจัยของศิลปพร ศรีจันเพชร และอนุวัฒน์ ภักดี (2563) พบว่า การมีความรู้และความเข้าใจเทคโนโลยีทางการบัญชี ช่วยเพิ่มความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสียต่อการนำเสนอรายการและการเปิดเผยข้อมูลของกิจการให้มีความครบถ้วน โปร่งใส และน่าเชื่อถือ ยิ่งไปกว่านั้น ยังพบว่า ทักษะการใช้เทคโนโลยีทางการบัญชีรอบด้านช่วยเสริมสร้างความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสียต่อการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับกำลังการผลิตของกิจการตามแนวคิดเรื่องทุนที่เหมาะสมได้อย่างถูกต้อง โปร่งใส และมีประโยชน์ต่อการตัดสินใจ ซึ่งสอดคล้องตามแนวคิดทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย (stakeholder theory) ที่อ้างถึงทักษะการใช้เทคโนโลยีทางการบัญชีรอบด้านสามารถช่วยเพิ่มความโปร่งใส ความถูกต้อง และความรวดเร็วของข้อมูลทางการเงิน ส่งผลให้นักลงทุนเกิดความเชื่อมั่นและมีความผูกพันต่อองค์กรเพิ่มขึ้น ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงกำหนดสมมติฐานในการวิจัยเกี่ยวกับศักยภาพการบัญชีดิจิทัลด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีทางการบัญชีรอบด้านมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกต่อความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสีย

สมมติฐานการวิจัยที่ 1 ศักยภาพการบัญชีดิจิทัลด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีทางการบัญชีรอบด้าน มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกต่อความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสีย

การประยุกต์ระบบภาษีอิเล็กทรอนิกส์เชิงบูรณาการ มุ่งเน้นการนำระบบบริการที่กรมสรรพากรพัฒนามาใช้ รวมถึงการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น โดยมีเป้าหมายให้ผู้ประกอบการจัดทำใบกำกับภาษี ใบเพิ่มหนี้ ใบลดหนี้ และใบเสร็จรับเงินในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งมีการลงลายมือชื่อดิจิทัล (digital signature) และส่งมอบให้แก่ผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการผ่านการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ (วินัย ปณิธานรักษ์ชัย และประเวศ เพ็ญวุฒิกุล, 2563) ทั้งนี้ผู้มีทักษะทางการบัญชีภาษีอากรจำเป็นต้องเรียนรู้และทำความเข้าใจโครงสร้างการพัฒนาระบบภาษีอิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วย 1) ระบบการจัดเก็บใบรับรองอิเล็กทรอนิกส์ (e-Tax Invoice & e-Receipt) ที่นำมาใช้ในการพัฒนาและรองรับกระบวนการจัดทำ การส่งมอบ การแลกเปลี่ยน และการเก็บรักษาใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์หรือใบรับอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ตลอดจนคู่ค้า 2) ระบบการเก็บเงินที่ต่อเชื่อมกับการรับชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ (Point of Sale: POS) ที่นำมาใช้เพื่อพัฒนาระบบการรับชำระเงินให้เชื่อมต่อกับโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี โดยต้องมีคุณสมบัติตามประกาศของอธิบดีกรมสรรพากร 3) ระบบภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายอิเล็กทรอนิกส์ (e-Withholding Tax) ที่นำมาใช้ในการพัฒนาระบบคลาวด์หรือบริการใบรับรองอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของระบบภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายอิเล็กทรอนิกส์ และ 4) ระบบการยื่นแบบแสดงรายการภาษีทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Filing) คือ ระบบการให้บริการยื่นเอกสารผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือระบบจัดเก็บไฟล์อิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์ ซึ่งพัฒนามาแทนที่รูปแบบการยื่นเอกสารด้วยตนเอง ในอดีตผู้ยื่นเอกสารจำเป็นต้องเดินทางไปยังจุดให้บริการ ส่งผลให้กระบวนการดำเนินการ ประมวลผล วิเคราะห์ และการให้บริการแก่ประชาชนใช้ระยะเวลานาน อย่างไรก็ตาม ระบบการยื่นแบบแสดงรายการภาษีทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Filing) ช่วยให้สามารถยื่นเอกสารผ่านเว็บไซต์ได้ โดยกระบวนการดำเนินการเป็นแบบทันที (real time) หรือสามารถดำเนินการได้ทันที (สรวิชัย แพนใส, 2563) สามารถประมวลผลและเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ เข้าถึงข้อมูลได้ทุกที่ที่มีอินเทอร์เน็ต ทำให้การให้บริการ

แก่ประชาชนเป็นไปอย่างสะดวก รวดเร็ว และทันที อีกทั้งยังรองรับการรายงานธุรกรรมที่มีลักษณะเฉพาะ โดยรายงานข้อมูลบุคคลที่มีธุรกรรมดังกล่าวต่อกรมสรรพากรโดยตรง ซึ่งช่วยให้ภาครัฐสามารถติดตามเส้นทางการเงินของผู้ที่เข้าข่ายเป็นผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากกรมสรรพากรนำข้อมูลที่ได้รับจากการรายงานไปประมวลผลร่วมกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ เช่น แบบแสดงรายการภาษีที่ยื่นผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ข้อมูลการหักภาษี ณ ที่จ่าย และข้อมูลการใช้สาธารณูปโภค ซึ่งล้วนเป็นธุรกรรมที่ต้องรายงานต่อกรมสรรพากร เพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีให้เป็นไปตามประมวลรัษฎากร (สหเทพ คำสุริยา และคณะ, 2562)

ทักษะในการใช้ระบบภาษีอิเล็กทรอนิกส์ส่งผลต่อการจัดทำข้อมูล เพื่อการวางแผนภาษีให้เกิดประโยชน์สูงสุด แก่กิจการตามกฎหมาย e-Tax เช่น การลดความยุ่งยากในการจัดเก็บและตรวจสอบเอกสารเมื่อถูกเรียกตรวจย้อนหลัง การยื่นรายการและเอกสารทางอิเล็กทรอนิกส์ที่มีความถูกต้องและรวดเร็ว ตลอดจนการกำหนดความรับผิดชอบในการหักภาษี ณ ที่จ่ายของทั้งผู้จ่ายและผู้รับประโยชน์จากใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ (e-Tax Invoice & e-Receipt) ซึ่งช่วยลดปัญหาความขัดแย้งหรือการปฏิเสธความรับผิดชอบระหว่างคู่ค้า (ณัฐวงศ์ พูนพล และคณะ, 2567) การนำข้อมูลมาประมวลผลและประเมิน เพื่อจัดกลุ่มผู้ประกอบการตามระดับความเสี่ยง ช่วยให้กิจการเตรียมความพร้อมและกำหนดแนวทางในการชี้แจงต่อกรมสรรพากรเมื่ออยู่ในเกณฑ์เสี่ยง อีกทั้งยังสามารถนำข้อมูลไปต่อยอดใช้ในระบบสารสนเทศภายในองค์กร รองรับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ในอนาคต และเสริมสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักลงทุน เนื่องจากมีผลผูกพันทางกฎหมายรองรับ (อุเทน เลานาพา และฐฎิกานต์ สุริยะสาร, 2563) ซึ่งสอดคล้องตามทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย (stakeholder theory) ที่อ้างถึงการประยุกต์ระบบภาษีอิเล็กทรอนิกส์เชิงบูรณาการ สามารถช่วยเพิ่มความโปร่งใส ความถูกต้อง และความรวดเร็วของการปรับปรุงกำไรทางบัญชีเป็นกำไรทางภาษี ส่งผลให้นักลงทุนเกิดความเชื่อมั่นและมีความผูกพันต่อองค์กรเพิ่มขึ้น

ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงกำหนดสมมติฐานในการวิจัยเกี่ยวกับศักยภาพการบัญชีดิจิทัลด้านการประยุกต์ระบบภาษีอิเล็กทรอนิกส์เชิงบูรณาการ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกต่อความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสีย

สมมติฐานการวิจัยที่ 2 ศักยภาพการบัญชีดิจิทัลด้านการประยุกต์ระบบภาษีอิเล็กทรอนิกส์เชิงบูรณาการ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกต่อความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสีย

ศักยภาพการบัญชีดิจิทัลโดยรวม ที่ประกอบด้วย ทักษะการใช้เทคโนโลยีทางการบัญชีรอบด้านและการประยุกต์ระบบภาษีอิเล็กทรอนิกส์เชิงบูรณาการ สามารถนำมาใช้เชิงบูรณาการที่สร้างความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสีย ครอบคลุมทั้งการนำเสนอข้อมูลทางการเงินภายใต้กรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน โดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศทางการบัญชี และการปรับปรุงรายการกำไรสุทธิทางบัญชีให้สอดคล้องกับกำไรสุทธิทางภาษี (เนตรนภา รักษายศ และวิชิต อุ๋อัน, 2562) โดยอาศัยการประมวลผลผ่านระบบภาษีอิเล็กทรอนิกส์ ภายใต้หลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ 1) รายได้ที่ถือเป็นรายได้ทางภาษี หมายถึง รายได้ที่ทางบัญชีไม่รับรู้เป็นรายได้ แต่กฎหมายภาษีกำหนดให้ถือเป็นรายได้ 2) รายได้ที่ได้รับยกเว้น หมายถึง รายได้ที่ทางบัญชีรับรู้เป็นรายได้ แต่ไม่ถือเป็นรายได้ทางภาษี 3) รายจ่ายต้องห้าม หมายถึง รายจ่ายที่ทางบัญชีรับรู้เป็นรายจ่าย แต่ไม่สามารถนำมาหักตามหลักเกณฑ์ภาษี และ 4) รายจ่ายที่หักได้เพิ่มขึ้น หมายถึง รายจ่ายที่กฎหมายภาษีกำหนดให้หักได้มากกว่าหลักการทางบัญชี

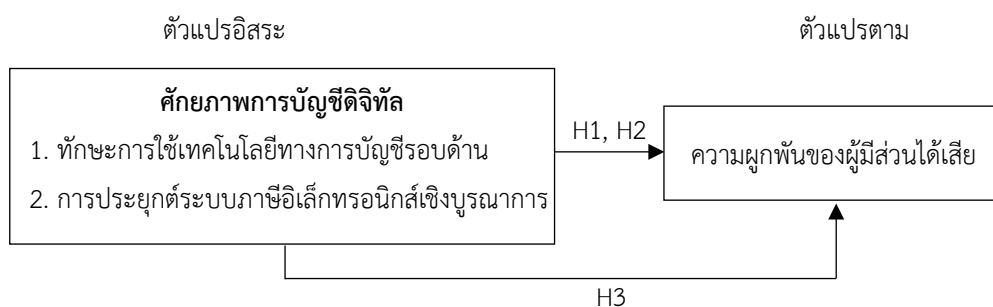
การปฏิบัติงานทางการบัญชีจึงจำเป็นต้องมีทักษะในการใช้ระบบภาษีอิเล็กทรอนิกส์อย่างรอบด้าน ครอบคลุมการใช้งานระบบภาษีอิเล็กทรอนิกส์โดยรวม ระบบจัดเก็บใบกำกับสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ ระบบจัดเก็บใบเสร็จรับเงินอิเล็กทรอนิกส์ ระบบรับชำระเงินที่เชื่อมโยงกับการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ ระบบภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายอิเล็กทรอนิกส์ และระบบการยื่นแบบแสดงรายการภาษีทางอิเล็กทรอนิกส์ ดังนั้น ศักยภาพการบัญชีดิจิทัลโดยรวม มีผลกระทบต่อความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสีย ทั้งการระดมทุนเพื่อสนับสนุนการลงทุนหรือขยายธุรกิจในระยะยาว และการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีต่าง ๆ ที่กฎหมายกำหนดไว้ เพื่อการลดหย่อนภาษีเงินได้ประจำปี รวมถึงการลดการชำระภาษีเพิ่มหรือเสียเบี้ยปรับ (ไมตรี เจริญวรรณ และคณะ, 2563)

ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงกำหนดสมมติฐานในการวิจัยเกี่ยวกับศักยภาพการบัญชีดิจิทัลโดยรวม มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกต่อความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสีย

สมมติฐานการวิจัยที่ 3 ศักยภาพการบัญชีดิจิทัลโดยรวม มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกต่อความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสีย

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) มีวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 786 บริษัท (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2569)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นประชากรทั้งหมดในการวิจัย คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 786 บริษัท

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม โดยใช้แบบสอบถามเชิงสำรวจที่มีการวัดตัวแปรที่ใช้ในงานวิจัยมีทั้งตัวแปรอิสระและตัวแปรตามที่ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นจากการสำรวจ โดยแบบสอบถามผ่านการทบทวนความตรงเชิงเนื้อหาจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และได้รับการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ระหว่าง 0.67 – 1.00 โดยแบบสอบถามมีการระบุตัวแปรอิสระเกี่ยวกับศักยภาพการบัญชีดิจิทัล ซึ่งมี 2 องค์ประกอบดังนี้

2.1 ทักษะการใช้เทคโนโลยีทางการบัญชีรอบด้าน มีตัวชี้วัดจำนวน 5 ข้อ โดยครอบคลุมประเด็นสำคัญ ได้แก่ 1) ระบบคลาวด์และโปรแกรมบัญชีออนไลน์ 2) เอกสารอิเล็กทรอนิกส์ (e-Tax Invoice/Receipt) 3) การเชื่อมต่อข้อมูลอัตโนมัติ (API/Bank Feed) 4) ระบบภาษีออนไลน์ (e-Filing) และ 5) ข้อมูลเชิงวิเคราะห์ (data analytics) มีการใช้มาตรวัดระดับความคิดเห็น 5 ระดับ ตั้งแต่ระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) มาตรวัดระดับนี้ถือว่าเป็นระดับความคิดเห็นที่ได้ประยุกต์ใช้ในงานวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมของบุคลากรในองค์กรอย่างแพร่หลาย

2.2 การประยุกต์ระบบภาษีอิเล็กทรอนิกส์เชิงบูรณาการ มีตัวชี้วัดจำนวน 6 ข้อ ซึ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับการประยุกต์ระบบภาษีอิเล็กทรอนิกส์เชิงบูรณาการ ประกอบด้วย การประยุกต์ระบบภาษีอิเล็กทรอนิกส์เชิงบูรณาการโดยรวม การใช้งาน

ระบบภาษีอิเล็กทรอนิกส์เป็นส่วนหนึ่งของระบบงาน รวมถึงทักษะด้านใบกำกับสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ ใบเสร็จรับเงินอิเล็กทรอนิกส์ ระบบเก็บเงินที่เชื่อมต่อการชำระเงินผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-payment) ระบบภาษีหัก ณ ที่จ่ายอิเล็กทรอนิกส์ และระบบยื่นแบบแสดงรายการภาษีอิเล็กทรอนิกส์ มีการใช้มาตรการวัดระดับความคิดเห็น 5 ระดับ ตั้งแต่ระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

นอกจากนี้ ตัวแปรตามในงานวิจัยครั้งนี้ คือ ความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสีย มีจำนวน 5 คำถาม ประกอบด้วย องค์กรเชื่อว่าผู้มีส่วนได้เสียได้รับความไว้วางใจในมาตรฐานการทำงานและความโปร่งใสของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย องค์กรมั่นใจต่อการสร้างความพึงพอใจต่อการให้บริการและการสื่อสารของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้มีส่วนได้เสีย องค์กรให้ความสำคัญและรับฟังความคิดเห็นของนักลงทุนอย่างจริงจัง องค์กรเชื่อว่าผู้มีส่วนได้เสียตั้งใจใช้บริการหรือร่วมลงทุนกับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยต่อไปในอนาคต และองค์กรรับรู้ว่ามีผู้มีส่วนได้เสียมีความภาคภูมิใจที่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสียมีการใช้มาตรการวัดระดับความคิดเห็น 5 ระดับ ตั้งแต่ระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเรียงลำดับก่อนหลังตามวันที่ได้รับ และได้กำหนดให้แบบสอบถาม จำนวน 30 ชุดแรก และจำนวน 30 ชุดสุดท้าย นำมาทดสอบความตรงหรือความเที่ยงตรงเชิงจำแนก (discriminant validity) โดยผ่านการพิจารณาหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (discriminant power) โดยใช้เทคนิค item – total correlation ซึ่งศักยภาพการบัญชีดิจิทัลได้ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.56 – 0.913 ความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสีย ได้ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.430 – 0.876 ซึ่งสอดคล้องกับ Hair et al. (2006) ได้เสนอเกณฑ์การพิจารณาค่าอำนาจจำแนกมีค่ามากกว่า 0.4 ขึ้นไป ถือว่าแบบสอบถามมีคุณภาพดี และการหาค่าความเที่ยงจากความสอดคล้องภายใน (internal consistency) หรือความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (reliability test) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งศักยภาพการบัญชีดิจิทัลมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาอยู่ระหว่าง 0.794 - 0.916 ความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสียมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาอยู่ระหว่าง 0.728 - 0.832 ซึ่งเป็นค่าตามเกณฑ์ของ Hair et al. (2006) ที่แสดงความเห็นว่า ค่าความเชื่อมั่นต้องมีค่า 0.70 ขึ้นไป ถือว่าเนื้อหาในแบบสอบถามจะถือว่ายอมรับได้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

งานวิจัยนี้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามถึงบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 786 ฉบับ ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นตัวแทนของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่ทำหน้าที่เป็นผู้บริหารสูงสุดทางการเงิน ซึ่งเข้าร่วม (participate) ในการตอบแบบสอบถาม เพื่อสะท้อนข้อมูลการดำเนินงานของบริษัทมหาชน จำกัด ได้รับแบบสอบถามตอบกลับมาทั้งสิ้น 192 ฉบับ เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 190 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 24.17 ซึ่งสอดคล้องกับ Aaker et al. (2001) ได้นำเสนอว่า การส่งแบบสอบถาม ต้องมีอัตราตอบกลับอย่างน้อยร้อยละ 20

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้การวิเคราะห์ความถดถอยแบบแบบกำลังสองน้อยที่สุด ในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างศักยภาพการบัญชีดิจิทัลกับความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสียจากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งเขียนสมการได้ดังนี้

$$\text{สมการ 1: SE} = \beta_{01} + \beta_1 \text{ARATS} + \beta_2 \text{IETSA} + \epsilon$$

$$\text{สมการ 2: SE} = \beta_{02} + \beta_3 \text{DAC} + \epsilon$$

โดย Digital Accounting Competence (DAC) แทนศักยภาพการบัญชีดิจิทัล

All - Round Accounting Technology using Skill (ARATS) แทนทักษะการใช้เทคโนโลยีทางการบัญชีรอบด้าน
Integrated E-Tax System Application (IETSA) แทนการประยุกต์ระบบภาษีอิเล็กทรอนิกส์เชิงบูรณาการ
Stakeholder Engagement (SE) แทนความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสีย
E แทน ค่าความคลาดเคลื่อน

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนาและผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันของตัวแปรอิสระ คือ ศักยภาพการบัญชีดิจิทัลกับความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสียจากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ดังตารางที่ 1 พบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระอยู่ในระดับสูง แต่ไม่พบปัญหาเกี่ยวกับตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์เชิงเส้น (multicollinearity problems) โดยพิจารณาค่า VIFs มีค่าระหว่าง 1.46 ถึง 7.76 (Hair et al., 2006)

ตารางที่ 1 สถิติเชิงพรรณนาและการวิเคราะห์สหสัมพันธ์

ตัวแปร	SE	ARATS	IETSA
ค่าเฉลี่ย	3.14	3.13	3.06
ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.41	0.43	0.47
ความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสีย (SE)			
ทักษะการใช้เทคโนโลยีทางการบัญชีรอบด้าน (ARATS)	0.86*		
การประยุกต์ระบบภาษีอิเล็กทรอนิกส์เชิงบูรณาการ (IETSA)	0.88*	0.56	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (2-tailed)

ผลการวิจัยของการวิเคราะห์การถดถอยแบบการประมาณค่าพารามิเตอร์ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุดสำหรับความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกระหว่างศักยภาพการบัญชีดิจิทัลและความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อใช้ในการทดสอบสมมติฐาน 1 และ 2 ซึ่งมุ่งเน้นการทดสอบความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกระหว่างศักยภาพการบัญชีดิจิทัลรายด้านจำนวน 2 ด้าน ประกอบด้วย ทักษะการใช้เทคโนโลยีทางการบัญชีรอบด้านและการประยุกต์ระบบภาษีอิเล็กทรอนิกส์เชิงบูรณาการ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การทดสอบความสัมพันธ์สัมประสิทธิ์ถดถอยของศักยภาพการบัญชีดิจิทัลรายด้านที่มีต่อความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสียสำหรับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ศักยภาพการบัญชีดิจิทัล	ความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสีย		t	Sig.
	สัมประสิทธิ์ถดถอย	ค่าความคลาดเคลื่อน		
ค่าคงที่ (a)	3.386	0.237	23.879	0.000**
ทักษะการใช้เทคโนโลยีทางการบัญชีรอบด้าน	0.268	0.135	3.246	0.011*
การประยุกต์ระบบภาษีอิเล็กทรอนิกส์เชิงบูรณาการ	0.167	0.185	2.378	0.012*
R = 0.326, Adj R ² = 0.043, F = 21.365				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (2-tailed) ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (2-tailed)

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1 แสดงให้เห็นถึงศักยภาพการบัญชีดิจิทัล ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีทางการบัญชีรอบด้าน มีผลกระทบเชิงบวกต่อความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสีย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ($\text{Sig.} = 0.011$) เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย พบว่า ศักยภาพการบัญชีดิจิทัล มีอิทธิพลต่อความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสียในเชิงบวก ($\beta = 0.268$) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศิลปพร ศรีจันทพร และอนุวัฒน์ ภักดี (2563) พบว่า การมีความรู้รอบด้านระบบและกลไกของเทคโนโลยีทางการบัญชีสามารถนำมาใช้ในการให้บริการข้อมูลที่มีคุณภาพแก่ผู้มีส่วนได้เสีย โดยสะท้อนผ่านการจัดทำรายงานทางการเงินเพื่อวัตถุประสงค์ทั่วไป การประยุกต์ใช้ลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่เป็นประโยชน์ การจัดทำงบการเงินและการกำหนดขอบเขตกิจการที่เสนอรายงาน การพิจารณาองค์ประกอบของงบการเงินเพื่อนำไปสู่การรับรู้และการตัดสินใจการบัญชี การวัดมูลค่าและการเลือกใช้หลักเกณฑ์ที่เหมาะสม การแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูล ตลอดจนแนวคิดเรื่องทุนและการรักษาระดับทุน ทั้งนี้การเปลี่ยนแปลงกรอบแนวคิดทางการรายงานทางการเงินย่อมส่งผลกระทบต่อกิจการที่มีผู้มีส่วนได้เสียสาธารณะ รวมถึงกรณีเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจที่ยังไม่มีมาตรฐานการรายงานทางการเงินรองรับเป็นการเฉพาะ

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2 แสดงให้เห็นถึงศักยภาพการบัญชีดิจิทัล ด้านการประยุกต์ระบบภาษีอิเล็กทรอนิกส์เชิงบูรณาการผลกระทบเชิงบวกต่อความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสีย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ($\text{Sig.} = 0.012$) เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย พบว่า ศักยภาพการบัญชีดิจิทัล มีอิทธิพลต่อความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสียในเชิงบวก ($\beta = 0.167$) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอุเทน เลาณาทา และฐิฎิกานต์ สุริยะสาร (2563) พบว่า ทักษะในการใช้ระบบภาษีอิเล็กทรอนิกส์ส่งผลต่อการจัดทำข้อมูลเพื่อการวางแผนภาษีให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่กิจการตามกฎหมาย e-Tax เช่น การลดความยุ่งยากในการจัดเก็บและตรวจสอบเอกสารเมื่อถูกเรียกตรวจย้อนหลัง การยื่นรายการและเอกสารทางอิเล็กทรอนิกส์ที่มีความถูกต้องและรวดเร็ว ตลอดจนการกำหนดความรับผิดชอบในการหักภาษี ณ ที่จ่ายของทั้งผู้จ่ายและผู้รับประโยชน์จากใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งช่วยลดปัญหาความขัดแย้งหรือการปฏิเสธความรับผิดชอบระหว่างคู่ค้า การนำข้อมูลมาประมวลผลและประเมินเพื่อจัดกลุ่มผู้ประกอบการตามระดับความเสี่ยง ช่วยให้อิทธิพลสามารถเตรียมความพร้อมและกำหนดแนวทางในการชี้แจงต่อกรมสรรพากรเมื่ออยู่ในเกณฑ์เสี่ยง อีกทั้งยังสามารถนำข้อมูลไปต่อยอดใช้ในระบบสารสนเทศภายในองค์กร รองรับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอนาคต และเสริมสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักลงทุน เพราะมีผลผูกพันทางกฎหมายองค์ประกอบของศักยภาพการบัญชีดิจิทัลรายด้าน จำนวน 2 ด้าน ประกอบด้วย ทักษะการใช้เทคโนโลยีทางการบัญชีรอบด้าน และการประยุกต์ระบบภาษีอิเล็กทรอนิกส์เชิงบูรณาการ มีผลกระทบเชิงบวกต่อความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสีย โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($R = 0.326$) คือ ศักยภาพการบัญชีดิจิทัลสามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรตามความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสีย ร้อยละ 32.60 และสัมประสิทธิ์การตัดสินใจแบบปรับปรุง ($\text{Adj. } R^2 = 0.043$) คือ ศักยภาพการบัญชีดิจิทัลสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรตามความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสีย ร้อยละ 4.30

ผลการวิจัยจากการวิเคราะห์การถดถอยแบบการประมาณค่าพารามิเตอร์ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุดสำหรับความสัมพันธ์ และผลกระทบเชิงบวกระหว่างศักยภาพการบัญชีดิจิทัลโดยรวมและความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อใช้ในการทดสอบสมมติฐาน 3 ซึ่งมุ่งเน้นการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างศักยภาพการบัญชีดิจิทัลโดยรวมและความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสีย เป็นดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การทดสอบความสัมพันธ์สัมประสิทธิ์ถดถอยของศักยภาพการบัญชีดิจิทัลโดยรวม ที่มีต่อความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสีย สำหรับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตัวแปรอิสระ	ความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสีย		t	Sig.
	สัมประสิทธิ์ถดถอย	ค่าความคลาดเคลื่อน		
ค่าคงที่ (a)	1.246	0.226	11.362	0.006**
ศักยภาพการบัญชีดิจิทัลโดยรวม (DAC)	0.698	0.037	11.874	0.012*
R = 0.443, Adj R ² = 0.164, F = 103.712				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (2-tailed) ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (2-tailed)

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 3 แสดงให้เห็นถึงศักยภาพการบัญชีดิจิทัลโดยรวม มีผลกระทบเชิงบวกต่อความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสีย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (Sig. = 0.012) เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย พบว่า ศักยภาพการบัญชีดิจิทัลโดยรวม มีอิทธิพลต่อความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสีย ในเชิงบวก ($\beta = 0.698$) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของไมตรี เจริญวรรณ และคณะ (2563) พบว่า ทักษะการใช้เทคโนโลยีทางการบัญชีรอบด้านควบคู่กับการประยุกต์ระบบภาษีอิเล็กทรอนิกส์เชิงบูรณาการสามารถนำมาประยุกต์ใช้เชิงบูรณาการเพื่อสร้างความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสีย ทั้งในด้านการนำเสนอข้อมูลทางการเงินตามกรอบแนวคิดการรายงานทางการเงิน และการปรับปรุงกำไรสุทธิทางบัญชีเป็นกำไรสุทธิทางภาษีด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งส่งผลต่อความเชื่อมั่นของผู้มีส่วนได้เสียในการระดมทุนเพื่อการลงทุนหรือการขยายธุรกิจระยะยาว ตลอดจนการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อการลดหย่อนภาษีเงินได้ประจำปี และการลดความเสี่ยงจากการชำระภาษีเพิ่มหรือการเสียเบี้ยปรับ องค์กรประกอบของศักยภาพการบัญชีดิจิทัลโดยรวม มีผลกระทบต่อความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสีย โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($R = 0.443$) คือ ศักยภาพการบัญชีดิจิทัลสามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรตามความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสีย ร้อยละ 44.30 และสัมประสิทธิ์การตัดสินใจแบบปรับปรุง (Adj R² = 0.164) คือ ศักยภาพการบัญชีดิจิทัลสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรตามความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสีย ร้อยละ 16.40

การอภิปรายผล

งานวิจัยนี้ทดสอบความสัมพันธ์และผลกระทบของศักยภาพการบัญชีดิจิทัลที่มีต่อความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสียของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยตัวแปรอิสระ คือ ศักยภาพการบัญชีดิจิทัล ที่ประกอบด้วย ทักษะการใช้เทคโนโลยีทางการบัญชีรอบด้าน และการประยุกต์ระบบภาษีอิเล็กทรอนิกส์เชิงบูรณาการ ตัวแปรตาม คือ ความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสีย โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 192 คน ผลงานวิจัยพบว่า ศักยภาพการบัญชีดิจิทัลด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีทางการบัญชีรอบด้านมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกต่อความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสีย สอดคล้องงานวิจัยของนิรมล คชแก้ว และฐิตาภรณ์ สินจรรณศักดิ์ (2565) พบว่า ความรู้รอบด้านเทคโนโลยีทางการบัญชีช่วยเสริมสร้างความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสียและสนับสนุนให้ข้อมูลทางการเงินที่มีคุณภาพเหมาะสมและเชื่อถือได้ ทั้งในด้านลักษณะเชิงคุณภาพพื้นฐานและลักษณะเชิงคุณภาพเสริม นอกจากนี้ งานวิจัยของปิยพงศ์ ประไพศรี และกาญจนา นันทพันธ์ (2563) พบว่า ความรู้รอบด้านเทคโนโลยีทางการบัญชี ช่วยเสริมสร้างความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสียและสนับสนุนการนำหลักการข้อมูลที่เป็นประโยชน์ มาใช้ในการจัดทำและนำเสนอการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพและน่าเชื่อถือ นอกจากนี้ งานวิจัยของจารุพร พุกถารธา และคณะ (2565) พบว่า ความรู้รอบด้านเทคโนโลยีทางการบัญชี

ช่วยเสริมสร้าง ความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสียและสนับสนุนการกำหนดองค์ประกอบของงบการเงินที่สะท้อนความเชื่อมโยง การเปลี่ยนแปลงของทรัพยากรและสิทธิเรียกร้องต่อการจัดการได้อย่างชัดเจนและน่าเชื่อถือ ยิ่งไปกว่านั้น งานวิจัยของสุภากร รักประสูติ (2562) พบว่า ความรู้รอบด้านเทคโนโลยีทางการบัญชีช่วยเสริมสร้างความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสียและสนับสนุน การกำหนดและพิจารณาการรับรู้เริ่มแรกของสินทรัพย์หรือหนี้สิน โดยเชื่อมโยงกับการรับรู้รายได้และค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง อย่างเหมาะสม รวมถึงงานวิจัยของศิลปพร ศรีจันเพชร และอนุวัฒน์ ภักดี (2563) พบว่า ความรู้และความเข้าใจเทคโนโลยี ทางการบัญชีช่วยเพิ่มความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสียและสนับสนุนการนำเสนอรายการและการเปิดเผยข้อมูลของกิจการ ให้มีความครบถ้วน โปร่งใส และน่าเชื่อถือ ศักยภาพการบัญชีดิจิทัลด้านการประยุกต์ระบบภาษีอิเล็กทรอนิกส์เชิงบูรณาการ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกต่อความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสีย สอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐวงศ์ พูนพล และคณะ (2567) พบว่า การประยุกต์ระบบภาษีอิเล็กทรอนิกส์เชิงบูรณาการช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการจัดทำข้อมูลเพื่อการวางแผนภาษี ตามกฎหมาย e-Tax ลดความยุ่งยากในการจัดเก็บและตรวจสอบเอกสาร เพิ่มความถูกต้องและรวดเร็วในการยื่นข้อมูล และช่วยกำหนดความรับผิดชอบด้านภาษีของคู่ค้าได้ชัดเจน ลดข้อขัดแย้งในการปฏิบัติทางภาษี นอกจากนี้ งานวิจัยของอุเทน เลานาหา และฐิฎิกานต์ สุริยะสาร (2563) พบว่า การประมวลผลและประเมินข้อมูล เพื่อจัดกลุ่มผู้ประกอบการตามระดับ ความเสี่ยงช่วยให้กิจการเตรียมความพร้อมในการชี้แจงต่อกรมสรรพากร นำข้อมูลไปพัฒนาระบบสารสนเทศภายในองค์กร รองรับธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ในอนาคตและเสริมสร้างความเชื่อมั่นของนักลงทุนตามประมวลรัษฎากร ดังนั้น ศักยภาพการบัญชี ดิจิทัลโดยรวม มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกต่อความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสีย ประโยชน์ที่ได้รับจากงานวิจัย คือ บริษัท จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และหน่วยงานที่สนใจสามารถมุ่งเน้นการให้องค์ความรู้เกี่ยวกับทักษะการใช้ เทคโนโลยีทางการบัญชีรอบด้านและด้านการประยุกต์ระบบภาษีอิเล็กทรอนิกส์เชิงบูรณาการที่มีต่อความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อการสร้างความเชื่อมั่นว่างบการเงินมีความถูกต้อง เทียบธรรม และเพียงพอตามมาตรฐาน สามารถนำข้อมูลทางการเงินไปใช้ ในการลงทุนได้ตามความคาดหวังของนักลงทุน

องค์ความรู้ใหม่

งานวิจัยนี้เกี่ยวข้องกับการบัญชีตามยุคดิจิทัลที่ตรงตามความคาดหวังของนักลงทุนที่ต้องการข้อมูลทางการเงิน และภาษีอากร ซึ่งยังไม่มีมีการเผยแพร่ที่หลากหลายในฐานะข้อมูลระดับชาติ จึงส่งผลต่อการกำหนดปัญหางานวิจัยครั้งนี้ ที่มุ่งเน้น การทดสอบศักยภาพการบัญชีดิจิทัลทั้ง 2 ด้าน ประกอบด้วย ทักษะการใช้เทคโนโลยีทางการบัญชีรอบด้าน การประยุกต์ระบบ ภาษีอิเล็กทรอนิกส์เชิงบูรณาการ ซึ่งถือเป็นองค์ความรู้ที่จำเป็นสำหรับของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่สร้างความน่าเชื่อถือในการจัดทำรายงานทางการเงินและนำเสนอต่อนักลงทุนเพื่อการลงทุนทั้งรูปแบบของผลตอบแทน ที่เป็นกำไรและเงินปันผลอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลงานวิจัยนี้ยืนยันตามการวิเคราะห์ทางสถิติเชิงอนุมานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาด หลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีความจำเป็นต้องมุ่งเน้นศักยภาพการบัญชีดิจิทัล ทั้ง 2 ด้าน ประกอบด้วย ทักษะการใช้เทคโนโลยี ทางการบัญชีรอบด้าน การประยุกต์ระบบภาษีอิเล็กทรอนิกส์เชิงบูรณาการ ซึ่งถือเป็นองค์ความรู้ที่จำเป็นสำหรับบริษัทจดทะเบียน ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาความผูกพันของนักลงทุนให้เป็นไปตามเกณฑ์ของหน่วยงาน กำกับดูแลและมาตรฐานการรายงานทางการเงิน รวมถึงการนำผลงานวิจัยชิ้นนี้มาเกี่ยวกับความสัมพันธ์หรือผลกระทบจากศักยภาพ การบัญชีดิจิทัลสู่ความผูกพันของผู้มีส่วนได้เสียจากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยหรือหน่วยงานที่สนใจ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยนี้มุ่งสำรวจระดับการรู้รอบด้านเทคโนโลยีทางการบัญชีที่มีความแตกต่างกันทั้งในด้านขนาด การเชื่อมโยง และความซับซ้อนของระบบ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและมีความละเอียดรอบด้าน จึงต้องมีการวิจัยเชิงสำรวจในครั้งต่อไป โดยจำแนกระบบการบัญชีดิจิทัล เช่น 1) ระบบคลาวด์และโปรแกรมบัญชีออนไลน์ 2) เอกสารอิเล็กทรอนิกส์ (e-Tax Invoice/ Receipt) 3) การเชื่อมต่อข้อมูลอัตโนมัติ (API/Bank Feed) 4) ระบบภาษีออนไลน์ (e-Filing) และ 5) ข้อมูลเชิงวิเคราะห์ (data analytics)

กิตติกรรมประกาศ

โครงการวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนจากเงินทุนอุดหนุนการวิจัยงบประมาณเงินรายได้ ประจำปี 2563 คณะการบัญชี และการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

เอกสารอ้างอิง

- กุสุมา คำพิทักษ์ และนิตยา บุญทวี. (2563). ผลกระทบของระบบบัญชีดิจิทัลต่อนักบัญชีในองค์กรธุรกิจ. *RMUTT Global Business and Economics Review*, 15(2), 59-71.
- กุสุมา คำพิทักษ์. (2566). ยุค 5G นักบัญชีดิจิทัล (5G and Digital Accountants). *วารสารเครือข่ายส่งเสริมการวิจัยทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 6(2), 114-116.
- กุลฑีรา จันทนา, อังคณา ลิรัตนานกุลศิริ, อีรดา บุญพามี และรัชฎิยา ส่งสุข. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอิทธิพลจากพลวัตเทคโนโลยียุคดิจิทัล ที่มีผลต่อการดำเนินธุรกิจ และการจัดทำรายงานทางการเงินของบุคลากรในสำนักงานบัญชีคุณภาพ เขตกรุงเทพมหานคร. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 6(10), 355-370.
- จารุพร พลฤทธาร, รัชนิกรณ์ คณะพูล และกาญจนา ผลาผล. (2565). สมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชีในยุคดิจิทัลเพื่อพัฒนาคุณภาพสำนักงานบัญชีจังหวัดระยอง. *วารสารวิชาการ การจัดการภาครัฐและเอกชน*, 4(3), 149-167.
- ณัฐวงศ์ พูนพล, ผกามาศ บุตรสาดี, อิงอร นาชัยฤทธิ์ และปริญญ์ มิรัตน์ไพร. (2567). ผลกระทบของศักยภาพนักบัญชีดิจิทัลที่มีผลต่อคุณภาพงานบริการของผู้ทำบัญชีสำนักงานบัญชีคุณภาพ. *วารสารการบัญชีและการจัดการ*, 16(1), 105-117.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2569). *รายชื่อบริษัทจดทะเบียน/หลักทรัพย์*. สืบค้น 6 กุมภาพันธ์ 2569 จาก <https://www.set.or.th/th/market/information/securities-list/main>.
- นิรมล คชแก้ว และฐิตาภรณ์ สันจรรณศักดิ์. (2565). คุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดทำงบการเงินของธุรกิจ SMEs ในกลุ่มภาคใต้ฝั่งอันดามัน. *วารสารมหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 9(7), 245-258.
- เนตรนภา รักษายศ และวิจิต อ้วน. (2562). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อคุณภาพของสารสนเทศทางบัญชีและประสิทธิภาพองค์กร:กรณีศึกษาเชิงประจักษ์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี*, 6(1), 71-94.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1* (พิมพ์ครั้งที่ 5). สุวีริยาสาส์น.

- ปักษ์ญา ภู่อสุกุล และสมชาย เลิศภิรมย์สุข. (2566). การพัฒนาแนวทางในการปฏิบัติงานด้านบัญชีและภาษีอากรในการรับรู้รายได้ : กรณีศึกษา ธุรกิจให้บริการขนส่งและขนย้ายสิ่งของแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธนบุรี (ฉบับบัณฑิตศึกษา)*, 1(3), 35-44.
- ปิยพงศ์ ประไพศรี และกาญจนา นันทพันธ์. (2563). แนวทางการพัฒนาวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในยุคดิจิทัล. *วารสารมหาจุฬานาครธรรม์*, 7(12), 421-435.
- พรพรรณ พรหมโพธิ์, ณัฐนรินทร์ เนียมประดิษฐ์ และณัฐหทัย บรรจงจิตร. (2568). การบริหารธุรกิจในยุค Digital Transformation. *วารสารวิทยาศาสตร์ปริทัศน์*, 5(2), 109-124.
- พิชชาพร ธรรมรัตน์, สุวิมล ตีรณานันท์ และกมลทิพย์ ศรีหาเศษ. (2564). การศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะนักวิชาชีพบัญชียุคประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดปทุมธานี. *วารสารการวัดผลการศึกษา*, 38(103), 14-23.
- พิมพ์ผกา วงศ์กองแก้ว และเอกวิมล พรหมรักษา. (2566). นักบัญชีในวัดกรในอนาคต. *วารสารร่มยุงทอง*, 1(1), 102-114.
- ไมตรี เขียววรรณ, จุลสุชาดา ศิริสม และพงศธร ตันตระกูลบัณฑิตย์. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างการวางระบบบัญชีที่ดีกับคุณภาพข้อมูลทางการเงินของธุรกิจเครื่องดื่มในประเทศไทย. *วารสารการบัญชีและการจัดการ*, 12(2), 161-173.
- วินัย ปณิธานรักษ์ชัย และประเวศ เพ็ญภูมิกุล. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานในระบบใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ทางอีเมลล์ของผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น*, 17(1), 513-519.
- รุ่งรัศมี รัชสมบัติ และกัญญาณัฐ รัตนประภาธรรม. (2565). สมรรถนะทางวิชาชีพบัญชีที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของนักวิชาการเงินและบัญชี ในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม. *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี*, 4(1), 13-27.
- ศิลปพร ศรีจันทเพชร และอนวัธน์ ภักดี. (2563). หลักการสำคัญของกรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน ค.ศ. 2018. *วารสารสภวิชาชีพบัญชี*, 2(6), 52-75.
- สรวินัย แหนใส. (2563). ปัจจัยความสำเร็จของระบบสารสนเทศที่ส่งผลต่อคุณภาพสำนักงานบัญชี. *วารสารสุทธิปริทัศน์*, 34(112), 126-139.
- สหเทพ คำสุริยา, ปิยะ แก้วบัวดี และชุตติกร ประเกียรติ. (2562). ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีของหน่วยงานภาคเอกชนในจังหวัดสุรินทร์. *วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 13(3), 76-87.
- สุกฤตา บุรินทร์วัฒนา, จิตติชัย ห่อทอง, สวียา ปารณานาดี, จันทิมา งานโคกกรวด, นิวัต กุลสุภโชติ และเบญจมาศ อภิสิทธิ์ภิญโญ. (2564). อิทธิพลของการยอมรับเทคโนโลยีต่อความตั้งใจใช้งานระบบภาษีและเอกสารธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ของผู้ทำบัญชีในประเทศไทย. *วารสารราชภัฏเพชรบูรณ์สาร*, 23(2), 87-96.
- สุฎีกา รักประสูติ. (2562). การวัดมูลค่า และการกำหนดราคาออนไลน์ทรัพย์สินไม่มีตัวตนในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล. *สุทธิปริทัศน์*, 33(106), 265-276.
- สุทธิชัย ชันทอง และชจิต ฦ กาฬสินธุ์. (2564). ผลกระทบของวิสัยทัศน์องค์กร สมรรถนะทางการบัญชี เทคโนโลยีทางการบัญชี และสภาพแวดล้อมในการดำเนินงานที่มีต่อการประยุกต์ใช้การบัญชีดิจิทัลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารวิทยาการจัดการสมัยใหม่*, 14(1), 43-54.

- สุภาภรณ์ หอมหวล, สลักจิต นิลผาย และอัศววิช ครอบคอบ. (2567). สมรรถนะนักบัญชีสมัยใหม่ที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของนักบัญชีธุรกิจ SMEs ประเภทวิสาหกิจขนาดกลาง กลุ่มกิจการผลิตในประเทศไทย. *Interdisciplinary Academic and Research Journal*, 4(6), 141–154. <https://doi.org/10.60027/iarj.2024.278166>.
- อุเทน เลาน้ำทา และฐิติกานต์ สุริยะสาร. (2563). ประสิทธิภาพการควบคุมของระบบสารสนเทศทางการบัญชีและความได้เปรียบด้านข้อมูลทางการบัญชี : หลักฐานเชิงประจักษ์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารวิทยาการจัดการสมัยใหม่*, 13(1), 105-120.
- Aaker, J. L., Benet-Martinez, V., & Garolera, J. (2001). Consumption symbols as carriers of culture: A study of Japanese and Spanish brand personality constructs. *Journal of Personality & Social Psychology*, 81(3), 492-508.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., Anderson, R. E., & Tatham, R. L. (2006). *Multivariate data analysis* (6th ed). Prentice-Hall.